

Lieta C-873/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 29. novembris

Iesniedzējtiesa:

Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 20. novembris

Prasītāja:

Deutsche Umwelthilfe e. V.

Atbildētāja:

Vācijas Federatīvā Republika

Pieaicinātā trešā persona:

Volkswagen AG

Pamatlietas priekšmets

Vides organizācijas tiesības celt prasību tiesvedībā par pārveidošanas ierīču pieļaujamību dīzeļdzinējos – Tā dēvēto “termālo logu” pieļaujamība saskaņā ar Regulu Nr. 715/2007 – Standarti un kritēriji, kas piemērojami, nosakot pārveidošanas ierīces nepieciešamību

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Orhūsas konvencijas un Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai 1998. gada 25. jūnijā Orhūsā parakstītās, ar Padomes Lēmumu 2005/370/EK (2005. gada 17. februāris) Eiropas Kopienas vārdā apstiprinātās Konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesas iestādēs saistībā ar vides jautājumiem 9. panta 3. punkts, skatot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka vides organizācijām principā ir jābūt iespējai tiesā apstrīdēt lēmumu, ar kuru tiek piešķirta atļauja ražot vieglos dīzeļdzinēja transportlīdzekļus ar pārveidošanas ierīcēm, kas var būt pretrunā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 715/2007 (2007. gada 20. jūnijs) par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai 5. panta 2. punktam?
2. Ja atbilde uz 1. jautājumu ir apstiprinoša:
 - a) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 715/2007 (2007. gada 20. jūnijs) par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai 5. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, nosakot tādas pārveidošanas ierīces nepieciešamību, kas paredzēta motora aizsardzībai pret bojājumiem vai negadījumiem un transportlīdzekļa drošai darbībai, tehnisko iespēju robežās principā ir jāpamatojas uz EK tipa apstiprinājuma piešķiršanas brīdī pieejamajiem jaunākajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem?
 - b) Vai līdzās jaunākajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem ir jāņem vērā arī citi apstākļi, kas var būt par iemeslu tam, lai izsniegtu atļauju izmantot pārveidošanas ierīci, lai gan tā, vadoties vienīgi no tajā brīdī pieejamajiem jaunākajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem, nebūtu “nepieciešama” Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 715/2007 (2007. gada 20. jūnijs) par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai 5. panta 2. punkta 2. teikuma a) apakšpunkta izpratnē?

Atbilstošās starptautisko tiesību normas

ANO/EEK Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (turpmāk tekstā – Orhūsas konvencija), 9. panta 3. punkts

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes lēmums 2005/370/EK (2005. gada 17. februāris) par to, ka Eiropas Kopienas vārdā noslēdz Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību

lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem

Eiropas Savienības Pamattiesību Harta (turpmāk tekstā – Harta), 47. pants un 52. panta 1. punkts

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 715/2007 (2007. gada 20. jūnijs) par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai, 5. pants 2. punkts

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu

Atbilstošās valsts tiesību normas

Gesetz über ergänzende Vorschriften zu Rechtsbehelfen in Umweltangelegenheiten nach der EG Richtlinie 2003/35/EG (Likums par papildu noteikumiem, kas reglamentē tiesību aizsardzības līdzekļus vides jomā atbilstoši Direktīvai 2003/35/EK (Tiesību aizsardzības līdzekļu likums vides jomā), turpmāk tekstā – “UmwRG”), 1., 2. un 3. pants

Verordnung über die EG-Genehmigung für Kraftfahrzeuge und ihre Anhänger sowie für Systeme, Bauteile und selbstständige technische Einheiten für diese Fahrzeuge (Noteikumi par transportlīdzekļu un to piekabju, kā arī tādiem transportlīdzekļiem paredzētu sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisku vienību apstiprināšanu saskaņā ar EK tiesību normām (EK transportlīdzekļu apstiprināšanas noteikumi), turpmāk tekstā – “EG-FGV”), 25. panta 1. un 2. punkti

Verwaltungsgerichtsordnung (Administratīvā procesa likums, turpmāk tekstā – “VwGO”), 42. pants un 113. panta 1. punkta 1. teikums

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Lietas dalībnieku strīds ir par prasītājas tiesībām celt prasību un par neatļautām pārveidošanas ierīcēm, vai attiecīgi pārveidošanas ierīču pieļaujamību pieaicinātās trešās personas *Volkswagen AG* ražotā transportlīdzekļa modeļa *VW Golf Plus TDI* (2,0 litri) motoros.

- 2 Prasītāja ir vides organizācija, kas atbilstoši *UmwRG* 3. pantam ir tiesīga izmantot tiesību aizsardzības līdzekļus un kuras statūtos noteiktais mērķis ir dabas un vides aizsardzības veicināšana, kā arī patērētāju aizsardzība vides un veselības jomās, tostarp patērētāju izglītošana un konsultēšana.
- 3 Pieaicinātā trešā persona ir Vācijas automobiļu ražotāja, un tā izgatavo arī modeli *VW Golf Plus TDI* (2,0 litri). Šī modeļa transportlīdzekļu dīzeļdzinējā ir iebūvēts *EA 189 Euro 5* tipa agregāts. Tā dēvētā “dīzeļgeitas skandāla” laikā kļuva zināms, ka pieaicinātā trešā persona arī minētā modeļa transportlīdzekļos rūpnīcā ir iebūvējusi pārveidošanas ierīci. Šī motora modeļa dzinēja vadības bloks atļaujas piešķiršanas brīdī bija aprīkots ar programmatūru, ar kuras palīdzību ir iespējams noteikt, vai transportlīdzeklis veic braukšanas ciklu pārbaudes stendā. Šajā gadījumā tiek iedarbināts īpašs režīms, kura laikā būtiski tiek palielināta izplūdes gāzu recirkulācija, kā rezultātā transportlīdzeklis emitē mazāk slāpekļa oksīda. Reālos ekspluatācijas apstākļos šis režīms tiek pilnībā pārtraukts, kas būtiski palielina slāpekļa oksīda emisijas. Iesniedzot pieteikumu atļaujas izsniegšanai *Kraftfahrt-Bundesamt (KBA)* [Federālajā transporta līdzekļu iestādē], tiesas pieaicinātā trešā persona šo programmatūru neuzrādīja. Lai gan tādējādi transportlīdzekļu slāpekļa oksīda emisijas pārbaudes stendā saglabājas piešķirtā EK tipa apstiprinājuma atļautajās robežās, tomēr normālos ekspluatācijas apstākļos uz ceļa slāpekļa oksīda emisijas pārsniedz EK tipa apstiprinājumā noteiktās robežvērtības.
- 4 *Kraftfahrt-Bundesamt* [Federālā Transportlīdzekļu iestāde] (*KBA*) ar galīgu, šajā tiesvedībā neapstrīdētu 2015. gada 15. oktobra lēmumu pieaicinātajai trešajai personai uzdeva demontēt aizliegtās pārveidošanas ierīces un veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību tiesību normām. Pirms to ieviešanas praksē konkrētie risinājumi esot jāaskano ar *KBA*.
- 5 Rezultātā pieaicinātā trešā persona izstrādāja programmatūras atjauninājumu, kam bija jānovērš atklātos transportlīdzekļu izplūdes gāzes sistēmas trūkumus.
- 6 2016. gada 20. jūnijā *KBA* nolēma aizliegumu atcelt, apliecinot pieaicinātajai trešajai personai, ka pēc pieaicinātās trešās personas izstrādātā programmatūras atjauninājuma uzstādīšanas transportlīdzekļu modelim *VW Golf Plus TDI* (2,0 litri) vairs nav aizliegta pārveidošanas ierīču; esošās pārveidošanas ierīces *KBA* ieskatā ir atļautas.
- 7 Kā konstatējusi atbildētāja, strīdīgajam transportlīdzeklī arī pēc programmatūras atjauninājuma uzstādīšanas ir saglabājies tā dēvētais “termālais logs”, kas ļauj regulēt izplūdes gāzu recirkulācijas intensitāti atkarībā no apkārtējās vides temperatūras. Saskaņā ar pieaicinātās trešās personas sniegto informāciju izplūdes gāzu recirkulācijas intensitāte temperatūrā, kas ir zemāka par -9°C , ir 0 %, -9°C un 11°C robežās tā ir 85 %, tad virs 11°C tā pakāpeniski pieaug, līdz, apkārtējās vides temperatūrai sasniedzot 15°C , tā palielinās līdz 100 %.

- 8 Šajā sakarā prasītāja 2016. gada 15. novembrī cēla iebildumu, par kuru līdz šim lēmums nav pieņemts. Tādēļ 2018. gada 24. aprīlī tā cēla prasību un tostarp lūdza atcelt 2016. gada 20. jūnija lēmumu par aizlieguma atcelšanu, ciktāl tajā konstatēts, ka nav konstatētas aizliegtas pārveidošanas ierīces un ka esošās pārveidošanas ierīces tiek uzskatītas par pieļaujamām.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 9 Prasītāja apgalvo, ka arī pārveidošanas ierīces, kuras *KBA* ir atzinusi par pieļaujamām, neesot vērtējamās kā pieļaujamās Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punkta 1. teikuma izpratnē, jo iebūvētās pārveidošanas ierīces sākot darboties jau tad, kad esot sasniegtas Vācijai raksturīgās vidējās gaisa temperatūras. Tomēr ražotājiem principā pastāvēt iespēja projektēt un būvēt dzinējus, kas no tehniskā viedokļa nerada nepieciešamību ierobežot izplūdes gāzu attīrīšanas sistēmu darbību jau, sasniedzot vidējo gaisa temperatūru – tāpat normālos apstākļos.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Par pirmo jautājumu: prasītājas tiesības celt prasību

- 10 Iesniedzējtiesa apgalvo, ka šajā tiesvedībā prasītājai atbilstoši valsts procesuālajām tiesībām nav tiesību celt prasību (I.), tādēļ izšķiroša nozīme ir tam, vai tiesības celt prasību tieši izriet no Savienības tiesībām (II.).

I. Tiesības celt prasību atbilstoši valsts procesuālajām tiesībām

- 11 Vispirms iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai no *UmwRG* 2. panta 1. punkta, skatot to kopsakarā ar 1. panta 1. punkta 1. teikumu, izriet prasītājas tiesības celt prasību. Iesniedzējtiesas atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša, jo jau saskaņā ar *UmwRG* 1. panta 1. punktu *UmwRG* nav piemērojama. Tas tādēļ, ka šis gadījums attiecas uz tāda administratīvā akta apstrīdēšanu, ar kuru tiek noteikta “projekta” pieļaujamība. Turpretī tipa apstiprinājums pasažieru transportlīdzekļiem un arī šajā gadījumā strīdīgā aizlieguma atcelšana, kas groza tipa apstiprinājumu, ir uzskatāma par produktu reģistrāciju un neattiecas uz projektu. Projekta jēdziena plaša interpretācija, kā arī *UmwRG* normu piemērošana pēc analogijas šajā gadījumā arī neesot iespējama.
- 12 Prasītāja arī nevar pamatoties uz to, ka no Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta tieši izriet tiesības celt prasību, jo šī norma nav tieši piemērojama. Tās īstenošana un iedarbība drīzāk ir atkarīga no citiem dalībvalstīs pieņemtiem tiesību aktiem (skat. Tiesas spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation*, C-664/15, EU:C:2017:987).
- 13 Visbeidzot prasītāja arī nevar izmantot fiziskas personas subjektīvās publiskās tiesības un, pamatojoties uz tām, vērsties tiesā, jo šajā gadījumā šādas subjektīvas

publiskas tiesības nav konstatējamas. Vienīgais Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punkta 1. teikumā noteiktā pārveidošanas ierīču izmantošanas aizlieguma pārkāpums, kas attiecas uz šo gadījumu, iesniedzējtiesas ieskatā fiziskai personai nepiešķir subjektīvas tiesības, jo šī norma nav paredzēta atsevišķu pilsoņu individuālai aizsardzībai.

II. Tieši no Savienības tiesībām izrietošas tiesības celt prasību

- 14 Tādējādi iesniedzējtiesas ieskatā izšķiroša nozīme ir tam, vai prasītāja var pamatoties uz to, ka tiesības celt prasību tieši izriet no Savienības tiesībām. Šādas tiesības varētu izrietēt no Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta, skatot to kopsakarā ar Hartas 47. panta 1. punktu, Tiesas, kurai uzdoti prejudiciālie jautājumi, jaunākās judikatūras gaismā (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation*, C-664/15, EU:C:2017:987). Turklāt uz šo situāciju ir attiecināms Orhūsas konvencijas 9. panta 3. un nevis 2. punkts, jo, pirmkārt, lēmuma par aizlieguma atcelšanu gadījumā runa nav par lēmumu, uz kuru attiecas Orhūsas konvencijas 6. pants. Tas tādēļ, ka runa nav nedz par saskaņā ar 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu I pielikumā minētajām ierosinātajām darbībām, nedz arī 6. pants saskaņā ar tā 1. punkta b) apakšpunktu ir piemērojams saderībā ar valsts tiesībām, jo konkrētajam lēmumam varētu būt nozīmīga ietekme uz vidi – valsts tiesībās nepastāv norma, pamatojoties uz kuru pants var tikt attiecināts uz šo gadījumu. Otrkārt, nepastāv arī valsts regulējums Orhūsas konvencijas 9. panta 2. punkta 1. teikuma izpratnē, saskaņā ar kuru šajā gadījumā būtu piemērojami citi atbilstošie Konvencijas noteikumi.
- 15 Saistībā ar Austrijas tiesībām pieņemtajā nolēmumā Tiesa norādīja, ka šo regulējumu mijiedarbības rezultātā dalībvalstīm esot pienākums nodrošināt efektīvu Savienības tiesībās garantēto tiesību, it īpaši vides tiesību normu, tiesas aizsardzību. Ar valsts tiesībās noteiktiem kritērijiem vides organizācijām tostarp nevarot tikt liegta iespēja vērsties ar lūgumu pārbaudīt no Savienības vides tiesībām izrietošu tiesību normu ievērošanu. Šo prasību īstenošanai dalībvalstīm esot dota zināma rīcības brīvība, tomēr neesot pieļaujams, ka tiek noteikti tik stingri kritēriji, ka vides organizācijām praktiski ir neiespējami apstrīdēt darbības un bezdarbību Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta izpratnē. Tādēļ valsts tiesām procesuālās tiesības iespēju robežās esot jāinterpretē gan saskaņā ar Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta mērķiem, gan arī saskaņā ar mērķi nodrošināt Savienības tiesībās piešķirto tiesību efektīvu aizsardzību tiesā. Ja tas izrādītos neiespējami, valsts tiesai izskatāmajā strīdā tam pretrunā esošs valsts procesuālo tiesību noteikums būtu jāatstāj nepiemērots.
- 16 No šī nolēmuma izrietošās sekas saistībā ar valsts procesuālajām tiesībām valsts judikatūrā ir novērtētas atšķirīgi.
- 17 Piemēram, *Verwaltungsgericht Berlin* [Berlīnes administratīvā tiesa] savā 2018. gada 18. aprīļa nolēmumā secināja, ka Tiesas 2017. gada 20. decembra nolēmuma gaismā atzītas vides organizācijas tiesas ceļā varot panākt tādu tīri

objektīvi tiesisku vides tiesību normu ievērošanu, kas balstās savienības vides tiesībās. Attiecīgā Vācijas tiesību norma tiekot piemērota ar nosacījumu, ka, lai atzītu tiesības celt prasību, pietiekot ar atzītas vides organizācijas lūgumu ievērot no Savienības vides tiesībām izrietošas tiesību normas.

- 18 *Verwaltungsgericht Düsseldorf* [Diseldorfas administratīvās tiesas] 2018. gada 24. janvāra nolēmumā atspoguļotā tiesību interpretācija bija atšķirīga. Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkts, skatot to kopsakarā ar Hartas 47. panta 1. punktu, neuzliekot par pienākumu vides organizācijām piešķirt tiesības celt kolektīvās prasības, kas neattiecoties uz *UmwRG* reglamentētajiem gadījumiem. Tas tādēļ, ka valsts likumdevējam neesot pilnīgi neierobežoti jāgarantē tiesības uz lietu izskatīšanu tiesās. Tas tiešā veidā jau izriet no Orhūsas konvencijas, saskaņā ar kuru tiesību aizsardzības līdzekļiem varot tikt noteikti “kritēriji”. Arī Hartas 52. panta 1. punkts paredzot iespēju ierobežot Hartas 47. panta 1. punktā noteiktās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību. Atbilstoši valsts procesuālajām tiesībām vides organizācijām principā ir plašas tiesības uz lietu izskatīšanu tiesās. Apstākļi, ka tās tomēr tiesā nevarot apstrīdēt atsevišķu produktu reģistrāciju, neesot uzskatāms par nesamērīgu ierobežojumu, jo vides tiesību aspektā tie paši par sevi esot maznozīmīgi. Visbeidzot, valsts tiesības vides organizācijām paredzot arī plašākas tiesības pārsūdzēt iestāžu lēmumus, nekā tas ir noteikts Austrijas procesuālajās tiesībās, kas esot kalpojis par pamatu Tiesas 20. decembra lēmumam.
- 19 Arī šīs atšķirīgās valsts judikatūras kontekstā iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkts, skatot to kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka atzītām vides organizācijām arī jau līdztekus pastāvošajiem *UmwRG* paredzētajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem ir jānodrošina iespēja apstrīdēt iestādes veikto attiecīgā veida produkta reģistrāciju, ja ir jānodrošina Savienības vides tiesību objektīvi tiesisko normu ievērošana.
- 20 Atbilstoši Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktam katrai Pusei ir jānodrošina to, ka ieinteresētās sabiedrības pārstāvjiem, kas atbilst attiecīgās valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem, ja tādi būtu, ir pieejamas administratīvas vai tiesas procedūras, lai apstrīdētu fizisku personu vai valsts iestāžu darbību vai bezdarbību, kas pārkāpj attiecīgās valsts tiesību aktus vides aizsardzības jomā. Arī Orhūsas konvencijā tādējādi ir noteikts, ka tiesības celt kolektīvās prasības nav neierobežotas, bet gan tās pastāv tiktāl, ciktāl vides organizācijas atbilst attiecīgās valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem; tālab dalībvalstīm ir dota rīcības brīvība savu procesuālo noteikumu pieņemšanā. Tomēr dalībvalstu noteiktie kritēriji nedrīkst būt tik stingri, ka vides organizācijām praktiski ir neiespējami apstrīdēt darbības un bezdarbību Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta izpratnē.
- 21 Iesniedzējtiesai sākotnēji ir šaubas par to, vai “attiecīgās valsts tiesību aktos noteiktie kritēriji” Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta izpratnē aptver vienīgi tos kritērijus, kas attiecas uz personu loku, kam ir apstrīdēšanas tiesības. Šajā gadījumā dalībvalstīm rīcības brīvība būtu vienīgi attiecībā uz jautājumu par to, kurām vides organizācijām ir tiesības kolektīvās prasības ietvaros arī tiesas ceļā

aizstāvēt sabiedrības intereses vides aizsardzības jomā. Šādus kritērijus valsts likumdevējs saistoši ir noteicis *UmwRG* 3. pantā.

- 22 Tomēr Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktu varot interpretēt arī tādējādi, ka dalībvalstis ir tiesīgas izdarīt nošķirumu arī, balstoties uz apstrīdēšanas priekšmetu, un tādēļ noteiktus iestāžu lēmumus varētu nepakļaut vides organizāciju rosinātai pārbaudei tiesā. Pamatojoties uz iestāžu ar vidi saistīto lēmumu ievērojamo skaitu, varētu būt saprātīgi atlasīt noteiktus nozīmīgus lēmumus, ņemot vērā to ietekmi uz apkārtējo vidi. Tas varētu būt apliecinājums tam, ka valsts likumdevēja pieņemtais lēmums produktu reģistrāciju neiekļaut *UmwRG* piemērošanas jomā principā atbilstu Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktam. Tiesa, ne katram produktu reģistrācijas gadījumam var tikt piešķirta arī tikai neliela nozīme vides tiesību jomā, tomēr, no otras puses, ņemot vērā atsevišķo produktu reģistrācijas gadījumu ievērojamo skaitu, kā piemēram, individuāla transportlīdzekļa reģistrēšana, ko veic vietējā kompetentā reģistrācijas iestādē, arī praktiski apsvērumi apstiprina faktu, ka dalībvalstīm ir jānodrošina iespēja, pamatojoties uz tipizētiem vērtējumiem, noteiktus individuālos lēmumus nepakļaut nedrošībai par to, ka tiesvedībā līdz šim vēl neiesaistītas trešās personas varētu tos apstrīdēt. Tas jo īpaši ir būtiski tādēļ, ka šīs personas regulāri netiek informētas par pieņemtajiem lēmumiem, un tāpēc tās nesaņem informāciju par pārsūdzības iespējām.
- 23 Turklāt Tiesas, kurai uzdoti prejudiciālie jautājumi, tā dēvētais *Protect* nolēmums, ņemot vērā tā faktus, atšķiras no konkrētās lietas. Tas tādēļ, ka pretstatā lietai, kurā tiesa jau ir pieņēmusi nolēmumu, valsts tiesībās arī *UmwRG* ietvaros vides organizācijām pastāv iespēja lūgt pārbaudīt projektu saskaņojumu. Tiesības celt kolektīvās prasības valsts tiesībās nav pilnīgi izslēgtas. Tādējādi līdzīga plaisa tiesiskajā aizsardzībā, kā tas tika konstatēts 2017. gada 20. decembra nolēmumā saistībā ar Austrijas tiesībām, valsts procesuālajās tiesībās pašreiz nepastāv.

Par otro jautājumu

- 24 Ja Tiesas, kurai uzdoti prejudiciālie jautājumi, atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir apstiprinoša, iesniedzējtiesa papildus lūdz sniegt atbildi uz prejudiciālajiem jautājumiem saistībā ar 2. punktu. Ja arī konkrētajā gadījumā tiek atzīts, ka prasītājam ir tiesības celt prasību, tad, lemjot par apstrīdētā lēmuma par aizlieguma atcelšanu atbilstību tiesību normām, izšķiroša nozīme ir tam, kā ir jāinterpretē Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punkts – it īpaši, kas ir mērķa, lai noteiktu “nepieciešamību” izmantot pārveidošanas ierīci. Lai iesniedzējtiesa varētu pārbaudīt lēmuma par aizlieguma atcelšanu atbilstību tiesību normām, tostarp izšķiroša nozīme ir tam, vai pārveidošanas ierīces, kuru izmantošanu atzinusi tiesas pieaicinātā trešā persona, ir pieļaujamas, kā tas ir *KBA* ieskatā.
- 25 Nav strīda arī par to, ka arī pēc programmatūras, kurai ar savu apstrīdēto lēmumu *KBA* ir atcēlusi aizliegumu, atjauninājuma uzstādīšanas attiecīgo transportlīdzekļu dzinēja vadības blokā vēl joprojām ir pārveidošanas ierīces. Saskaņā ar Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punkta 1. teikumu tās principā nav pieļaujamas.

Izņēmuma gadījumā pārveidošanas ierīces ir pieļaujamas saskaņā ar Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punkta 2. teikuma a) apakšpunktu, ja šī ierīce ir nepieciešama, lai aizsargātu motoru pret bojājumiem vai negadījumiem un nodrošinātu transportlīdzekļa drošu darbību. Gadījumu, kad tas tā jau ir, Regula Nr. 715/2007 nereglamentē.

- 26 Regulas Nr. 715/2007 apsvērumos ir minēti dažāda veida iemesli, kas ir bijuši būtiski Regulas pieņemšanai. Piemēram, pirmajā apsvērumā ir norādīts uz to, ka pieņemtā regulējuma mērķis tostarp ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni. Saskaņā ar sesto apsvērumu, lai uzlabotu gaisa kvalitāti un ievērotu piesārņojuma robežvērtības, jo īpaši ir nozīmīgi jāsamazina slāpekļa oksīdu emisijas no transportlīdzekļiem, kas aprīkoti ar dīzeļmotoriem. Septītajā apsvērumā minēts, ka vērā ņemama regulējuma priekšrocība tostarp ir uzlabota gaisa kvalitāte, samazinātas veselības aprūpes izmaksas un papildus iegūti dzīves gadi. Ņemot vērā iepriekš minēto, iesniedzējtiesai ir nopietns pamats balstīties uz principiāli šauru nepieciešamības jēdziena traktējumu – Regulas Nr. 715/2007 pamatuzdevums taču ir augsta līmeņa tiesisko interešu aizsardzība. Tādēļ tā rezultātā varētu uzskatīt, ka transportlīdzekļu ražotājam pirmām kārtām jāvadās no jaunākajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem, lai noteiktu, vai pārveidošanas ierīces patiešām ir nepieciešamas motora aizsardzībai vai transportlīdzekļa drošas darbības nodrošināšanai.
- 27 Turpretī septītajā apsvērumā saistībā ar emisijas robežvērtību noteikšanu šie mērķi tiek relativizēti. Saskaņā ar to vērā jāņem arī ietekme uz tirgiem un ražotāju konkurētspēju, kā arī uzņēmumu tiešās un netiešās izmaksas. Likumdevējs šai sakarā varētu būt vēlējies pateikt, ka līdztekus iespējami visaptverošas vides aizsardzības mērķim pastāv arī citi apstākļi, kuri ne tikai ir bijuši apzināti pirms Regulas pieņemšanas, bet arī tos būtu jāņem vērā, interpretējot Regulu katrā atsevišķajā gadījumā. Tomēr iesniedzējtiesas ieskatā principā nebūtu izskatāma iespēja izdarīt izņēmumu atbilstoši Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punktam, ja ražotājs izmaksu taupības nolūkos dīzeļdzinējus tehniski ir aprīkojis tādā veidā, ka efektīva izplūdes gāzu attīrīšanas tehnikas darbība normālos ekspluatācijas apstākļos nevar tikt nodrošināta, nenodarot bojājumus motoram, un tādēļ tā vairumā gadījumu tiek izslēgta.
- 28 Tomēr to, vai un attiecīgajā gadījumā cik lielā mērā dažādi apsvērumi var ietekmēt nepieciešamības jēdziena interpretāciju, ir Savienības sekundāro tiesību aktu interpretācijas jautājums. Par to lemj Eiropas Savienības Tiesa.